

מידות הראי"ה - אמונה**מהיכן מגיע חינוך ועיצוב אופיו ותכונותיו של האדם ?**

א. החנוך הפשוט מתחיל משבא הילד לכלל איזו הכרה, והחנוך המדעי (תת-מודע) מתחיל משיצא לאויר העולם, והאמוני מההתחלה היצרית, והתקדשתם והייתם קדושים.

ב. כל בהירות באה מתוך אמונה, ואמונה מורכבת בהתחלתה מתוך מזג (שילוב) של יראה ואהבה. והנשמה בפנימיותה מרגשת היא שאמונה יראה ואהבה מיסודם הנם פונים רק אל הענין האלהי, וכל מה שישנם מדות הללו כלפי ענינים זולתיים אינם כי-אם ע"י איזו הארה של הניצוץ האלהי המגיע שמה.

* **גמרא נדרים כ:** - "וברותי מכם המורדים והפושעים בי - אמר רבי לוי: אלו בני תשע מדות, בני אסנ"ת משגע"ח: בני אימה, בני אנוסה, בני שנאה, בני נידוי, בני תמורה, בני מריבה, בני שכרות, בני גרושת הלב, בני ערבוביא, בני חצופה. " (מסכת נדרים כ:)

רמב"ם הלכות איסורי ביאה כא, יב' - כן אסרו חכמים שלא ישמש אדם מטתו ולבו מחשב באשה אחרת, ולא יבעול מתוך שכרות ולא מתוך מריבה ולא מתוך שנאה ולא יבוא עליה על כרחו והיא יראה ממנו, ולא כשיהיה אחד מהן מנודה ולא יבוא עליה אחר שגמר בלבו לגרשה, ואם עשה כן הבנים אינן הגונים אלא מהן עזי פנים ומהן מורדים ופושעים "

רמב"ם הלכות תשובה ה - "רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו, הוא שכתוב בתורה הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע, כלומר הן מין זה של אדם היה יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזה הענין שיהא הוא מעצמו בדעתו ובמחשבתו יודע הטוב והרע ועושה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בידו מלעשות הטוב או הרע וכיון שכן הוא פן ישלח ידו. אל יעבור במחשבתך דבר זה שאומרים טפשי אומה"ע רוב גולמי בני ישראל שהקב"ה גוזר על האדם מתחלת ברייתו להיות צדיק או רשע, אין הדבר כן אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם או חכם או סכל או רחמן או אכזרי או כילי או שוע וכן שאר כל הדעות, ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה, הוא שירמיהו אמר מפי עליון לא תצא הרעות והטוב, כלומר אין הבורא גוזר על האדם להיות טוב ולא להיות רע ...

ודבר זה עיקר גדול הוא והוא עמוד התורה והמצוה שנאמר ראה נתתי לפניך היום את החיים, וכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום, כלומר שהרשות בידכם וכל שיחפוץ האדם

לעשות ממעשה בני האדם עושה בין טובים בין רעים, ומפני זה הענין נאמר מי יתן והיה לבבם זה להם, כלומר שאין הבורא כופה בני האדם ולא גוזר עליהן לעשות טובה או רעה אלא הכל מסור להם."

במסכת שבת קנו: - "האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא [פי' הנוולד במזל מאדים היה אדם שופך דמים]. אמר רבי אשי: אי אומנא, אי גנבא, אי טבחא, אי מוהלא [יש לאדם זה היכולת להיות או רופא או גנב או טבח או מוהל]." [**רבינו המאירי שם** - "מ"מ יש להאמין שכל זה לא ימנע הבחירה ממנו ולא יקרא בזה מוכרח רק חוטא בבחירה ורצון, מפני שה' נתן בידו בחירה להכריח טבע תולדתו, וגדרי הדת ישיבוהו מטבעו למשול בעצמו לבלתי לכת אחרי עקבות תולדתו ויוכל לבחור בעצמו דרך אחרת בזולת טבע תולדתו במעט עמל והשתדלות."

ספר מצודת דוד על המצות קכ"ב ומצוה קכ"ט להרדב"ז - דמי שאינו מתנהג כשורה בשעת המצוה מוריד נשמות שנתחייבו להתגלגל מפני חטאם שחטאו בגלגול הקודם פעמים נתגלגל באיש ופעמים באשה ופעמים חיגר או פיסח לפי החטא שנתחייב בה בגלגול הקודם מקבל עונשו המגיע לו, ויש נשמות שנתחייבו כרת מתוך הקהל וההורים אלו שעברו עבירה כזו כגון הבא על א"א וכיוצא בו מוריד נשמה כזו שנתחייבה עונש שלא לבא לקהל ושולחין נשמה כזו ונולד להם הולד הזה נמצא דההורים מקבלים עונשם שלהם והולד עונש שלו, ועכ"פ הכל ע"פ חשבון ונס ולא כדרך הטבע."